

ZUID-HOLLANDSE RAADSLEDEN OVER SPORT

Colofon
Sportservice Zuid-Holland
Arckelweg 30
Postbus 70
2685 ZH Poeldijk
0174-244940
www.sportservicezuidholland.nl
info@sportservicezuidholland.nl

10.0288/TC/LH/P00P0210

POLITIEK EN SPORT: TWEE GESCHIEDEN WERELDEN?

Politiek en sport lijken in de dagelijkse praktijk wel twee gescheiden werelden. Sportorganisaties weten lang niet altijd voldoende over de (lokale) politiek. En de politiek, in dit geval gemeenteraadsleden, weet niet wat sportverenigingen betekenen of kunnen betekenen voor de lokale samenleving.

Raadsleden zijn de belangrijkste beslissers in de lokale politiek. Zij stellen de kaders van het gemeentelijk beleid en toetsen of het College van Burgemeester en Wethouders binnen de gestelde kaders blijft.

Voor Sportservice Zuid-Holland zijn de raadsleden dus een belangrijke groep. Wij willen graag dat de raadsleden goed op de hoogte zijn van de ontwikkelingen in de sport, dit is in het belang van lokale sportorganisaties en sporters.

Om in beeld te krijgen welke visie de raadsleden hebben op de lokale sport, hebben wij een onderzoek uitgevoerd. Een specifiek aandachtspunt in deze enquête was de combinatie van sport en andere beleidsterreinen. Wat is de meerwaarde van de samenwerking tussen sport en bijvoorbeeld gezondheid of welzijn? De gegevens uit het onderzoek moet ons voldoende informatie opleveren om te bepalen op welke manier wij de Zuid-Hollandse raadsleden kunnen informeren over ontwikkelingen in de sport.

De onderzoeksvragen waar wij in dit rapport een antwoord op geven, zijn:

- Is er voldoende aandacht bij raadsleden voor sport en bewegen?
- Welke relatie is er tussen sport en andere beleidsterreinen?
- Hoe groot is de bekendheid van het Olympisch Plan 2028?
- Is er interesse voor informatiebijeenkomsten met andere raadsleden?

In het volgende hoofdstuk staat de onderzoeksmethode beschreven. Daarna volgen de resultaten en conclusies met aanbevelingen.

Figuur 1. Samenwerking tussen sport en onderwijs (Schiedam)

ONDERZOEKSMETHODE

Sportservice Zuid-Holland heeft in 2010 alle raadsleden van Zuid-Holland benaderd per e-mail en gevraagd om een digitale vragenlijst in te vullen. 1404 raadsleden hebben zelf de vragenlijst ontvangen. In zestien gemeenten hebben we de raadsleden via de griffie benaderd, omdat wij geen directe e-mailadressen van de raadsleden hadden (zie tabel 1). Deze zestien gemeenten hebben bij elkaar 452 raadsleden. Het totaal aantal raadsleden is dus 1856. In juli 2010 hebben we een herinnering gestuurd, met nogmaals het verzoek om de vragenlijst op onze website in te vullen.

Alblasserdam	Dirksland	Hellevoetsluis	Reeuwijk
Alphen aan den Rijn	Gorinchem	Leidschendam-Voorburg	Rijswijk
Bernisse	Graafstroom	Liesveld	Westland
Boskoop	Nieuw-Lekkerland	Nieuwkoop	Zoeterwoude

Tabel 1. Overzicht van gemeenten die via de griffie zijn benaderd.

De vragenlijst

De vragenlijst bestond uit 28 vragen over sport en bewegen (zie bijlage 1). De vragen gingen over sport en bewegen in het algemeen en over specifieke onderdelen in het sport- en beweegbeleid van de gemeente. Daarnaast hebben we gevraagd naar de relatie tussen het sport- en beweegbeleid en andere beleidvelden, zoals onderwijs en gezondheid. Het invullen van de vragenlijst duurde ongeveer tien minuten.

Bijna alle gemeenten reageren, ruim 60% is geen woordvoerder sport.

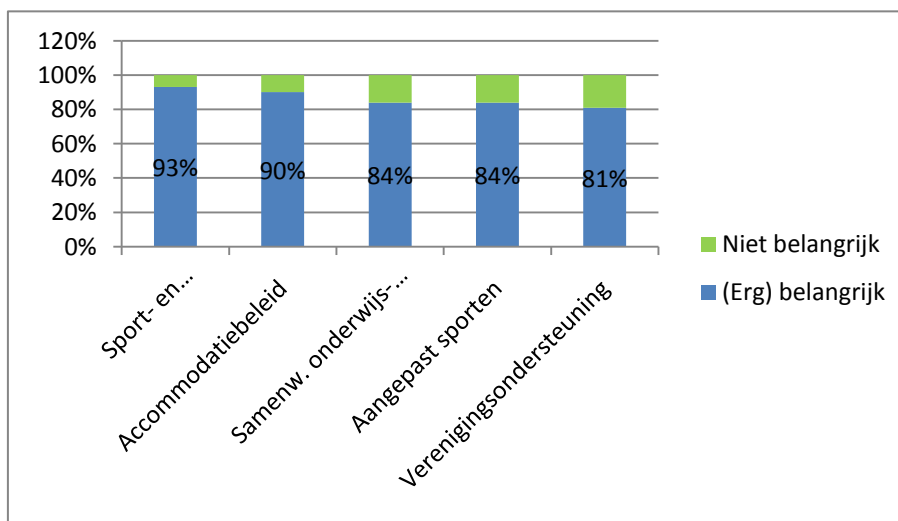
Tweehonderdveertig raadsleden hebben gereageerd op de enquête. Op een totaal van 1856 raadsleden, is de respons dus 13%. Uit de antwoorden blijkt dat de raadsleden die gereageerd hebben uit 67 verschillende gemeenten komen. Zuid-Holland heeft 73 gemeenten, dus de reacties komen uit bijna alle gemeenten. Uit de volgende gemeenten hebben wij geen reacties ontvangen: Alblasserdam, Boskoop, Den Haag, Gorinchem, Liesveld en Oud-Beijerland. Vier van deze gemeenten zijn via de griffie benaderd. Daarvan weten we dus niet zeker of de raadsleden de enquête hebben ontvangen.

39% van de raadsleden is woordvoerder sport voor zijn fractie, 61% is dus actief op een ander terrein dan sport. Dit bevestigt het beeld dat sport ook interessant is voor raadsleden op andere beleidsterreinen.

RESULTATEN

Voldoende aandacht voor sport en bewegen

De raadsleden vinden dat er voldoende aandacht is voor sport en bewegen in de gemeente, 84% geeft dit aan. Sport- en beweegstimulering vinden ze het belangrijkste (zie tabel 1).

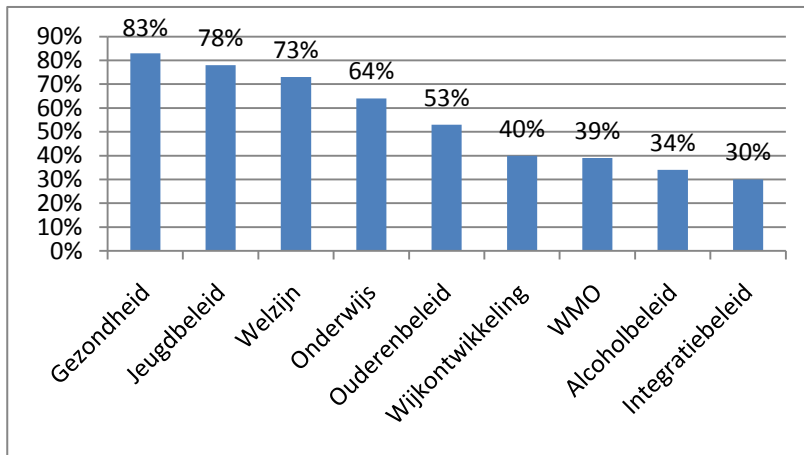
Figuur 2. Het belang van onderdelen van het sport- en beweegbeleid.

Zowel sport- en beweegstimulering als accommodatiebeleid scoren negentig procent of hoger. Dit past ook binnen de ontwikkeling van de afgelopen jaren. Accommodaties vormen traditioneel het belangrijkste onderdeel in het sport- en beweegbeleid van gemeenten, want accommodaties vragen grote investeringen. Door de BOS-impuls die de rijksoverheid in 2005 heeft ingevoerd, is er lokaal meer aandacht gekomen voor het stimuleren van sport en bewegen, met name onder jeugd. Dit heeft in de praktijk geresulteerd in meer samenwerking tussen onderwijs en sportverenigingen, en ook in meer samenwerking met buurtorganisaties.

Van de vijf genoemde categorieën hechten de raadsleden het minst belang aan verenigingsondersteuning, terwijl het grootste gedeelte van alle sportactiviteiten in een gemeente plaatsvindt bij de sportverenigingen. De sport is met ruim één miljoen vrijwilligers ook de grootste vrijwilligersbranche. Daarom is het goed wanneer gemeenten een duidelijke visie hebben op de rol van sportverenigingen binnen de gemeente. En gemeenten zouden moeten weten of verenigingen ondersteuning nodig hebben om die rol te vervullen.

Vooral relatie met gezondheid, niet met WMO

In het sport- en beweegbeleid is er vooral een relatie met gezondheid, jeugdbeleid, welzijn en onderwijs. Ruim de helft van de respondenten legt een relatie met het ouderenbeleid. De relatie met wijkontwikkeling, WMO, alcoholbeleid en integratiebeleid is maar weinig aanwezig.

Figuur 3. De relatie tussen sport en andere beleidsterreinen

Wanneer binnen een gemeente een relatie is tussen sport en een ander beleidsveld, dan vinden de raadsleden dat ook belangrijk. Voor het integratiebeleid is die relatie bijna niet aanwezig, en de raadsleden vinden het ook niet zo belangrijk dat die relatie er komt. Hetzelfde geldt voor de relatie met wijkontwikkeling, alcoholbeleid en WMO. Dat er slechts in 34% van de gemeenten een relatie is tussen alcoholbeleid en sport, is opvallend. Veel gemeenten leggen in preventieprojecten namelijk wel de relatie tussen alcoholgebruik en de sportvereniging. Ook is er beperkt sprake van een relatie tussen de WMO en sport. De WMO is een belangrijk gemeentelijk instrument op het gebied van gezondheid en vrijwilligers, en de WMO strekt ook verder dan de zorg. Ook de sportvrijwilligers vallen onder de WMO.

Figuur 4. De relatie tussen sport en gezondheid.

Olympisch Plan nog onbekend

Het Olympisch Plan 2028 is voor veel raadsleden nog onbekend. In dit onderzoek geeft 88% aan niet te weten welke rol het Olympisch Plan 2028 in hun gemeente kan spelen. Het Olympisch Plan heeft drie belangrijke tijdsmarkeringen: 2016, waarin Nederland op Olympisch Niveau moet zijn; 2021 waarin Nederland een eventueel bid voor 2028 moet uitbrengen; en natuurlijk 2028 waarin Nederland eventueel de Olympische Spelen wil organiseren.

Figuur 5. Olympische Sporter als inspirator voor de jeugd.

Vooraf in de eerste fase spelen de gemeente een belangrijke rol, en daarom is het belangrijk dat ook de raadsleden weten wat het Olympisch Plan voor hun gemeente inhoudt. Nederland op Olympisch Niveau gaat namelijk over de breedte sport; over het creëren van een sportcultuur; over een gezonde leefstijl en over het bevorderen van sportwaarden. Daarin vervullen de gemeenten een belangrijke rol.

Sportservice Zuid-Holland is relatief onbekend bij de raadsleden, 32% kende Sportservice al voor het invullen van de enquête. Zeventig procent van de raadsleden wil graag een bijeenkomst bijwonen over ontwikkelingen in de sport, vooral als deze regionaal georganiseerd worden. De raadsleden willen dan vooral geïnformeerd worden over de consequenties van de veranderende bevolkingssamenstelling, over combinatiefuncties en over bewegingsarmoede/overgewicht (zie tabel 2).

	Percentage
Bevolkingssamenstelling	35%
Combinatiefuncties	33%
Overgewicht / bewegingsarmoede	32%
Fusie / herindeling	31%
Olympisch Plan 2028	30%
Maatschappelijke stage	27%

Tabel 2. Onderwerpen waarover de raadsleden meer informatie willen.

CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

De belangrijkste conclusie van het onderzoek is dat veel raadsleden sport niet als een op zichzelf staand beleidsterrein zien, maar dat er raakvlakken zijn met andere beleidsterreinen. Dit blijkt uit de volgende punten.

Slechts 39% van de raadsleden is woordvoerder sport en 61% niet. Daarnaast blijkt dat de raadsleden vaak al de relatie hebben gelegd met gezondheid, jeugd, welzijn en onderwijs. Het voeren van integraal beleid, met de inzet van sport als middel, zien wij als een goede ontwikkeling binnen de gemeenten. Sport en bewegen zijn bij uitstek geschikt om sociale samenhang te bevorderen, en maken een belangrijk deel uit van een gezonde leefstijl.

De relatie met de WMO leggen de raadsleden nog te weinig. Sport past uitstekend in de prestatievelden één tot en met vijf, vooral als het gaat om vrijwillige inzet. De sport is namelijk de grootste vrijwilligersbranche met ruim één miljoen vrijwilligers. Sportclubs verdienen daarom ook een plek binnen het vrijwilligersbeleid van de gemeente. Ook voor jeugd met opgroei problemen is sport en bewegen een uitstekend middel om overlast te voorkomen. Voor ouderen kunnen cursussen valpreventie leiden tot minder botbreuken en ziekenhuisopnames.

Wij vinden het belangrijk dat er binnen de WMO ook aandacht voor sport is. Hier zetten wij ons de komende periode voor in, onder andere door de organisatie van regionale bijeenkomsten. De raadsleden hebben aangegeven dat hier behoefte aan is.

Veel raadsleden kennen het Olympisch Plan nog niet. Het Olympisch Plan is meer dan topsport. Het gaat over het bevorderen van de sportdeelname, om meer mensen te laten bewegen. De raadsleden weten niet welke rol het Olympisch Plan 2028 binnen hun gemeente kan spelen. Wij zien in het Olympisch Plan de belangrijkste ontwikkeling voor de sport in de komende jaren. Daarom gaan we extra aandacht besteden aan het creëren van draagvlak voor het Olympisch Plan op gemeentelijk niveau. Dit doen we in de regionale bijeenkomsten die we dit jaar organiseren.